

KAMUSAL HALKLA İLİŞKİLER BAĞLAMINDA ALEVİ-BEKTAŞI KÜLTÜR VE CEMEVI BAŞKANLIĞI*

ALEVI-BEKTASHI CULTURE AND CEMEVI PRESIDENCY IN THE
CONTEXT OF GOVERNMENT PUBLIC RELATIONS

İBRAHİM ÇATALDAŞ**

Sorumlu Yazar

HİROKİ WAKAMATSU***

SONER ERDÖNMEZ****

Özet

Türkiye'nin kültürel ve toplumsal yapısında önemli bir yere sahip olan Alevi-Bektaşî toplumuna yönelik kamusal faaliyetler uzun yıllar boyunca sınırlı kalmıştır. Bununla birlikte son yıllarda devletin Alevi-Bektaşî toplumuna yönelik olarak yürüttüğü kapsayıcı politikalar, inanç temelli topluluklarla kurumsal düzeyde yeni bir iletişim biçiminin doğmasına zemin hazırlamıştır. Bu süreçte kamusal halkla ilişkiler faaliyetleri yalnızca bilgilendirme ve tanıtım işlevi gören bir mekanizma olmanın ötesinde devlet ile Alevi-Bektaşî toplumu arasında güven, katılım ve temsil ilişkilerinin ön plana çıkarıldığı bir iletişim modeli haline gelmiştir. Bu gelişmenin somut göstergelerinden biri, 2022 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde kurulan Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı olmuştur. Başkanlık, Alevi-Bektaşî toplumunun inançsal ve kültürel değerlerinin korunmasına katkı sağlamakta birlikte, aynı zamanda devletin farklı inanç topluluklarıyla kurduğu kamusal iletişimi yeniden tanımlayan bir kurum kimliği kazanmıştır. Bu çalışma, söz konusu kurumsal yapının kamusal halkla ilişkiler bağlamındaki iletişim stratejilerini ve Alevi-Bektaşî toplumu tarafından nasıl algılandığını incelemektedir. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemi benimsenmiş; doküman analizi ve derinlemesine görüşme tekniklerinden birlikte yararlanılmıştır. Mersin Toroslar Cemevi ile gerçekleştirilen görüşmede, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının yürüttüğü faaliyetlere ilişkin görüşler, değerlendirmeler ve öneriler elde edilmiştir. Ayrıca başkanlığın kurumsal web sitesinde kamuoyuna sunulan faaliyet raporları ve içerikler incelenerek, kurumun Alevi-Bektaşî toplumuna yönelik uygulamaları analiz edilmiştir. Bulgular, başkanlığın Alevi-Bektaşî toplumu ile devlet arasında karşılıklı güven, temsil ve uzlaşî temeline dayalı iki yönlü simetrik bir iletişim modeli geliştirdiğini göstermektedir. Araştırma sonucunda, Başkanlığın yürüttüğü gençlik programları, kültürel etkinlikler, akademik çalışmalar ve uluslararası

* **Etik Kurul Onayı:** Bu araştırma için Mersin Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 04.04.2025 tarihli (Toplantı Sayısı: 3, Karar Sayısı: 113) ve E-52793531-050.04-3071789 sayılı kararıyla etik uygunluk onayı alınmıştır

Araştırma Makalesi / Künye: ÇATALDAŞ, İbrahim - WAKAMATSU, Hiroki - ERDÖNMEZ, Soner. "Kamusal Halkla İlişkiler Bağlamında Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı". *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 119 (Eylül 2026), s. 753-771. <https://doi.org/10.60163/tkhcbva.1803583>

** Arş. Gör. Dr., Mersin Üniversitesi, İletişim Fakültesi · Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü · Halkla İlişkiler Anabilim Dalı, e-mail: ibrahimcataldas@gmail.com; ORCID: 0000-0001-8096-9177

*** Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi · Temel İslam Bilimleri Bölümü, e-mail: hirovakamatsu@mersin.edu.tr; ORCID: 0000-0003-1479-6890

**** Arş. Gör. Dr., Mersin Üniversitesi, İletişim Fakültesi · Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü · Radyo ve Televizyon Anabilim Dalı, e-mail: sonererdonmez@mersin.edu.tr; ORCID: 0000-0002-8227-4034

faaliyetler aracılığıyla hem Alevi-Bektaşî kimliğinin kurumsal temsiline hem de toplumsal bütünleşmeye katkı sunduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, çalışma kamusal halkla ilişkilerin dini-kültürel alanlarda diyalog, tanınma ve toplumsal barışın iletişimsel inşasında stratejik bir araç olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı, Kamusal Halkla İlişkiler, Devlet-Toplum İletişimi, İnanç Temelli Kurumlar, Toplumsal Temsil

Abstract

For many years, public activities aimed at the Alevi-Bektashi community—an essential part of Turkey’s cultural and social fabric—remained restricted. However, in recent years, the Turkish state’s inclusive policies toward the Alevi-Bektashi community have paved the way for a new type of institutional communication with faith-based groups. In this process, government public relations activities have shifted from merely serving as channels for information and promotion to a communication model that emphasizes trust, participation, and representation between the state and the Alevi-Bektashi community. A clear example of this progress is the establishment of the Alevi-Bektashi Culture and Cemevi Presidency within the Ministry of Culture and Tourism in 2022. The Presidency not only helps preserve the spiritual and cultural values of the Alevi-Bektashi community but also serves as an institutional mechanism that reshapes how the state communicates with various faith groups. This study examines the communication strategies of this institutional structure within the framework of government public relations and explores how it is perceived by the Alevi-Bektashi community. To accomplish this goal, a qualitative research approach was used, integrating document analysis with in-depth interviews. During the interview with Toroslar Cemevi in Mersin, opinions, evaluations, and suggestions about the Presidency’s activities were gathered. Additionally, the Presidency’s official website and published activity reports were examined to evaluate its public communication strategies aimed at the Alevi-Bektashi community. The findings reveal that the Presidency has developed a two-way symmetrical communication model based on mutual trust, representation, and consensus between the state and the Alevi-Bektashi community. The study concludes that through youth programs, cultural events, academic initiatives, and international activities, the Presidency promotes Alevi-Bektashi identity and social cohesion. Ultimately, the research shows that government public relations acts as a strategic instrument in shaping dialogue, recognition, and social harmony within religious and cultural settings.

Keywords: Alevi-Bektashi Culture and Cemevi Presidency, Public Sector Public Relations, State–Society Communication, Faith-Based Institutions, Social Representation

Giriş

Son yıllarda Türkiye’de Alevi-Bektaşî inanç topluluklarına yönelik olarak devletin kurumsal düzeydeki ilgisinin belirgin biçimde arttığı görülmektedir. Bu artış, 2022 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının kurulmasıyla birlikte somut bir nitelik kazanmıştır (ABKCB, 2025a). Alevi-Bektaşî topluluğuna yönelik olarak kamusal politikaların hayata geçirilmesi amacıyla kurulan başkanlık aracılığıyla çeşitli faaliyetlerin yürütülmeye başladığı görülmektedir. Bu bakımdan, Türkiye’nin toplumsal yapısının önemli bir parçasını oluşturan Alevi toplumuna ait inanç merkezleri olarak cemevleri, devlet destekli yeni düzenlemelerin odağında yer almaya başlamıştır. Bu doğrultuda, cemevlerinin altyapı, kültürel ve fiziksel gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik çeşitli kamusal destek mekanizmaları, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı aracılığıyla yürürlüğe konulmuş ve kurumsal bir çerçeveye oturtulmuştur. Devlet tarafın atılan bu kurumsal adım, sadece kamusal bir hizmet politikası değil, aynı zamanda devletin inanç temelli topluluklarla kurduğu iletişimi yeniden tanımlayan bir kamusal halkla ilişkiler süreci olarak da ön plana çıkmaktadır.

Tarihsel olarak Türkiye'nin kültürel ve toplumsal çeşitliliğinin önemli bir bileşeni olan Alevi-Bektaşî toplumu, uzun yıllar boyunca kamusal düzeyde sınırlı bir görünürlüğe sahip olmuştur. Ancak son dönemde devletin kapsayıcı ve çoğulcu politikaları hayata geçirmesiyle birlikte, Alevi-Bektaşî inancına ait geleneklerin, mekânların, ritüellerin ve kültürel değerlerin kurumsal düzeyde tanınması, korunması ve desteklenmesi yönünde önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu gelişmeler, yalnızca inanç özgürlüğü bağlamında değil, aynı zamanda kamusal halkla ilişkiler açısından devlet ile inanç temelli topluluklar arasındaki iletişim, güven ve temsil ilişkilerinin yeniden inşası bakımından da dikkate değerdir.

Bu çalışma, söz konusu dönüşümü kamusal halkla ilişkiler perspektifinden inceleyerek, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının yürüttüğü iletişim, temsil ve katılım odaklı faaliyetleri analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada hem kurumun resmî web sitesinde yer alan içerikler, faaliyet raporları ve kamuya açık belgeler doküman analizi yöntemiyle incelenmiş; hem de Mersin'in Toroslar ilçesinde bulunan Toroslar Cemevi'nde 31 Temmuz 2025 tarihinde gerçekleştirilen derinlemesine görüşmeden elde edilen nitel veriler değerlendirilmiştir. Böylece, devlet-toplum iletişiminin inanç temelli alanlarda nasıl kurumsallaştığı ve kamusal halkla ilişkiler uygulamalarının bu süreçte nasıl bir rol üstlendiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Türkiye'de dinî ve kültürel toplulukların kamusal temsili ile devletin iletişim stratejileri arasındaki etkileşimi ele alan bu çalışma, araştırmanın özgünlüğünü ortaya koymaktadır. Bu yönüyle, söz konusu araştırma, bu alandaki sınırlı sayıdaki örneklerden biri olması bakımından önem taşımaktadır.

1. Kültürel Bir Kurum Olarak Başkanlık

Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının kurulması, Türkiye'de devletin Alevilik gibi tarihsel olarak ötekileştirilmiş bir inanç grubuna yönelik kurumsal bir müdahalesi olarak değerlendirilebilir (Asad, 2003). Seküler devletin dinleri tanıma ve yeniden tanımlama kapasitesine dair görüşleri, bu bağlamda açıklayıcıdır. Asad'a göre modern devletler, dinî kurumları tanıırken aynı zamanda onları yeniden düzenleme ve yönlendirme gücünü de elinde bulundurur. Başkanlığın sağladığı destek, görünüşte teknik bir yardım gibi görünse de pratikte cemevleri üzerinde denetim ve bağımlılık ilişkisi yaratabilmektedir. Bu süreç, geleneksel otorite kavramı çerçevesinde de ele alınabilir (Weber, 1978). Alevi inanç sisteminde dedelik kurumu tarihsel olarak Ehli Beyt soyuna ve yol erkân bilgisine dayalı bir diğer otorite biçimidir. Alevi dedesi, Alevi buyrukları doğrultusunda hüküm veren, bu yolun korunması için çaba harcayan ve bu yolun taliplerini yönlendiren inanç önderleridir (Gül, 2018, 65). Alevi-Bektaşî toplumunun önderi olarak dede inanç ve ibadetlerin yanı sıra sosyal ilişkilerin düzenlenmesinde de merkezi bir role sahiptir (Coşkun, 2018, 45). Ancak günümüzde, bu önemli görevleri üstlenmesi gereken dede sayısındaki azalma ve ritüel bilgi eksikliği gibi unsurlar bu geleneksel otoritenin zayıflamasına veya çözülmesine yol açmaktadır. Devletin dedeleri "yetiştirme" fikri, bir yandan bu geleneksel yapının kurumsal destek yoluyla güçlenmesine katkı sağlayabilirken, diğer yandan bürokratikleşmesi riskini de beraberinde getirebilir. Bu durumda, Bourdieu'nun (1990) "sembolik sermaye" kavramıyla ifade ettiği meşruiyet kaynaklarının, devlet eliyle yeniden tanımlanma olasılığı ortaya çıkar.

Bunun yanında dede olmanın koşullarının oldukça ağır olması da kurumun günümüzde sürdürülebilirliğini zorlaştırmaktadır. Dedelik yalnızca soyla değil, aynı zamanda geniş bir erkân bilgisi, toplumsal itibar, ahlaki yetkinlik ve halkla bütünleşme becerisi gerektirmektedir. Bingöl örneğinde görüldüğü üzere dedeler hem dini hem de toplumsal alanlarda rehberlik, uzlaştırmacılık ve yargıçlık gibi çok yönlü roller

üstlenmekte; bu da “ilim ve irfan sahibi, ahlaklı ve birleştirici” bir karakter olmayı zorunlu kılmaktadır (Irmak - Hamarat, 2018). Çeribaş ve Köse’ye göre ise dedelik, yalnızca dini bir otorite değil, aynı zamanda hukuki ve idari bir otoritedir; bu durum dedeliği sıradan bir dini görev olmaktan çıkararak yüksek sorumluluk gerektiren bir statüye dönüştürmüştür (Çeribaş - Köse, 2018). Coşkun’un tespit ettiği üzere, dedelikle ozanlık arasındaki tarihsel bağ da bu ağır koşulları derinleştirmektedir; çünkü bazı dedeler, topluluklarının hem inanç önderi hem de kültürel öğretmeni olarak işlev görmektedir. Dolayısıyla devletin dedeleri “yetiştirme” yönündeki girişimleri, yalnızca bir personel açığını kapatmak anlamına gelmemekte, aynı zamanda bu tarihsel, soy temelli ve çok katmanlı otorite yapısının bürokratik bir forma indirgenmesi riskini de taşımaktadır.

Öte yandan Jan Assmann’ın (2015) kültürel hafıza yaklaşımı, Alevi kimliğinin ritüeller, sözlü gelenekler ve topluluk hafızası üzerinden aktarımının önemini vurgular. Başkanlığın desteklediği kültürel etkinlikler bu hafızanın korunmasına hizmet etse de, genç kuşakların ritüellere ilgisinin azalması ve dedelik kurumundaki zayıflama, bu aktarımın kesintiye uğrama tehlikesine işaret etmektedir. Sonuç olarak, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı bir yandan Alevi toplumunun görünürlüğünü ve kurumsal temsiliyetini artırmakta, diğer yandan geleneksel otorite yapılarında dönüşüm yaratma potansiyeli taşımaktadır. Bu bağlamda kurum, hem bir dini-kültürel destekleyici oluşum hem de devletin inanç alanına yönelik modern müdahale mekanizmalarından biri olarak değerlendirilebilir. Tüm bunların yanında bu kurum Alevi-Bektaşî kültürünün kurumsal bir kimlik kazanması açısından önemli bir adımdır.

2. Kamusal Halkla İlişkiler Aktörü Olarak Başkanlık

Devlet kurumlarının hedef kitleye yönelik yürüttükleri iletişim faaliyetlerini kapsayan kamusal halkla ilişkiler, hem yerel yönetimler hem de merkezî kamu kurumları tarafından benimsenen strateji ve uygulamaları içermektedir (Boztepe Taşkıran, 2022, 36). Bu bağlamda belediyeler, bakanlıklar ve çeşitli kamu kurumlarının kendi kitlelerine yönelik iletişim süreçlerinde kamusal halkla ilişkilerden yararlanması mümkündür. Halkla ilişkiler, kamu kurumlarına iletişim ve ilişki yönetimi açısından önemli katkılar sağlamaktadır (Dong vd., 2023, 1). Bu doğrultuda kamuoyunu bilgilendirmek, politikaların benimsenmesini sağlamak, vatandaşların yönetime karşı olumlu tutum geliştirmesine katkıda bulunmak, toplumu bilgilendirerek kurallara uyumu artırmak ve halktan geri bildirim alarak karar süreçlerini güçlendirmek gibi amaçlarla kamusal halkla ilişkiler uygulamalarına yer verilmektedir (Eller, 2016, 31; Yudarwati - Gregory, 2022, 1). Özel sektörde yürütülen halkla ilişkiler faaliyetlerinde olduğu gibi kamu kurumları da kendi kuruluş amaçlarına göre kendi hedef kitleleriyle yürütmüş oldukları iletişimde kamusal halkla ilişkilerden yararlanabilir. Bu yönüyle kamusal halkla ilişkiler kamu yönetimi yapısı içinde, siyasal ve yönetsel otoritenin meşruiyetini pekiştiren ve kamu desteğini güçlendiren bir araç işlevi görmektedir (Şen, 2012, 73). Böylece, kamusal halkla ilişkiler faaliyetlerinin karşılıklı güven, anlayış ve desteğe dayalı olarak kamuoyu oluşturma sürecini içerdiği söylenebilir.

Özünde bir iletişim süreci olan halkla ilişkiler, özel sektörde olduğu gibi kamu sektöründe de farklı alanlarda uygulanabilen bir faaliyettir. Türkiye’de kamusal halkla ilişkiler, farklı rol ve görevleri bulunan birçok kamu kurumu aracılığıyla yürütülebilmektedir. Bakanlıklar, belediyeler, düzenleyici ve denetleyici kurumlar veya kültürel alanda faaliyet gösteren başkanlıklar, kendi görev alanlarına uygun olarak toplumu bilgilendirme, güven oluşturma ve katılımı sağlama işlevleri üstlenmektedir. Bu doğrultuda, literatürde kamusal halkla ilişkilerin uygulama alanlarına yönelik

çeşitli çalışmalar yer almaktadır. Bu açıdan Türkiye’deki bazı belediyeler (Kurt, 2015, 334; Boztepe Taşkiran, 2022, 31; Taslak - Taşkiran, 2021, 3), bakanlıklar (Tarakcı, 2023, 303) ve sivil toplum kuruluşları (Şeşen, 2015, 429) kamusal halkla ilişkiler bağlamında ele alınmıştır. Türkiye’de kamusal halkla ilişkiler alanında yerelde belediyeler ve merkezde bakanlıklar olmak üzere çeşitli kamu kurumlarının yürütmüş oldukları iletişim faaliyetleri incelenirken, son yıllarda özellikle dini ve kültürel alanlarda faaliyet gösteren kamu kurumlarının da öne çıktığı görülmektedir. Bu kapsamda 9 Kasım 2022 tarihinde yayımlanan 112 No’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı, kamusal halkla ilişkiler açısından dikkate değer bir örnek teşkil etmektedir (ABKCB, 2025b). 9 Kasım 2022 tarihli ve 32008 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 112 No’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 292/A maddesinde, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının görev ve yetkileri şu şekilde tanımlanmıştır:

- a) Cemevlerinin ve ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, cemevlerindeki hizmetlerin etkin ve verimli yürütülmesini koordine etmek,
- b) Cemevlerinin Başkanlıkça belirlenen hizmetlerinin gördürülmesi için yerel yönetimlere veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ödenek aktarımına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek,
- c) Alevi-Bektaşîlik hakkında tüm yönleriyle, sosyal ve beşerî bilimlerin bütünlüğü içinde bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu konularda seminer, sempozyum, konferans ve benzeri ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemek, özgün bilgi üretimi için uygun ortamlar hazırlamak, yayınlar yapmak ve bu alandaki çalışmaları desteklemek,
- d) Alevi-Bektaşîlikle ilgili akademik faaliyetleri desteklemek amacıyla üniversiteler ve ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- e) Alevi-Bektaşîliği yurtiçinde ve yurtdışında bilimsel yönüyle araştırmak, derlemek ve bu amaçla yapılan çalışmaları desteklemek,
- f) Görev alanı kapsamında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalarını ve bu alandaki yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak,
- g) Alevi-Bektaşîlikle ilgili eğitim ve kültür faaliyetlerini yürütmek ve desteklemek,
- h) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.” (Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 2022).

Başkanlığın görev ve yetkilerine ilişkin olarak yukarıda belirtilen Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 292/A maddesinin 2. bendinde “*Başkanlığın görev alanındaki çalışmalarını değerlendirmek ve önerilerini Başkanlığa bildirmek üzere Danışma Kurulu kurulmuştur.*” düzenlemesi yer almakla birlikte henüz danışma kurulu halen oluşmamıştır. Bu kurulun henüz oluşmaması Alevi-Bektaşî toplumuna yönelik olarak yukarıda belirtilen faaliyetlerin değerlendirilmesi ve yeni çalışmaların önerilmesi hususunda aksamaları meydana getirebilir. Bu bakımdan Danışma Kurulu’nun oluşturulması kurumsal koordinasyonun ve sistematik geri bildirim mekanizmalarının işleyişi bakımından da önemlidir. Bu nedenle söz konusu kurulun oluşturulmasıyla birlikte başkanlığın işleyişinin daha sistematik hale gelmesi ve bütün faaliyetlerin kurul üyelerince yakından takip edilmesi mümkün olacaktır. Başkanlık, kuruluş misyonu itibarıyla Alevi-Bektaşî toplumu ile devlet arasında bir köprü işlevi üstlenmektedir. Söz konusu köprü işlevi, yalnızca idari hizmetlerin yürütülmesini değil, aynı zamanda Alevi-Bektaşî toplumunun kültürel taleplerinin kamu politikalarına yansıtılmasını da kapsamaktadır. Başkanlık, Alevi-Bektaşî toplumunun taleplerinin karşılanmasına yönelik olarak kurumsal bir yapı sunarken aynı zamanda devlet ile toplum arasındaki

iletişim ve etkileşimi de güçlendirmektedir. Bu yönüyle, kamusal halkla ilişkilerin sadece bilgilendirme ve katılım boyutuyla değil, aynı zamanda toplumsal uzlaşı, kültürel temsil ve dini hassasiyetlerin yönetimi boyutlarıyla da başkanlıkta işlevsel hale geldiği ifade edilebilir.

Alevi-Bektaşı Kültür ve Cemevi Başkanlığı, kuruluş tarihi bakımından oldukça yeni bir kamu kurumu olmakla birlikte, hedef kitlesi ile etkileşimli bir şekilde faaliyetlerini yürütmekte ve iletişim çalışmalarına da bu doğrultuda yer vermektedir. Kamusal halkla ilişkiler bakımından kurumun iki yönlü simetrik iletişim modelini benimsediği ifade edilebilir. Grunig ve Hunt, (1984) tarafından geliştirilen dört halkla ilişkiler modelinin en gelişmiş versiyonu olan iki yönlü simetrik iletişim modeli, kurum ile hedef kitle arasında karşılıklı diyalog, müzakere ve uyum arayışına dayalı bir iletişim tarzını ifade eder. Bu modelde amaç yalnızca kurumun mesajlarını aktarması değil, aynı zamanda hedef kitlenin beklentilerini dikkate alarak ortak bir zeminde uzlaşma sağlamaktır (Grunig - Hunt, 1984). İki yönlü simetrik iletişim modelinde kurumlar, araştırmalardan elde ettikleri verileri halkın beklentilerine uyum sağlamak için kullanmakta; hedeflenen sonuç, kurum ile hedef kitle arasında karşılıklı uyum kurarak olumsuz etkileri en aza indirmektedir. Dolayısıyla bu yaklaşım, tek taraflı bilgi aktarımına dayalı iletişimden farklı olarak karşılıklı güven inşasını ve sürdürülebilir ilişki yönetimini önceler. Bu bakımdan Başkanlığın, kendi kuruluş misyonuna bağlı olarak yürüttüğü faaliyetleri hazırladığı raporlar aracılığıyla şeffaf biçimde kamuoyuna sunduğu görülmektedir (ABKCB, 2024).

Alevi-Bektaşı Kültür ve Cemevi Başkanlığının faaliyetleri, kamusal halkla ilişkilerin temel işlevleri olan bilgilendirme, şeffaflık, katılım ve güven inşasıyla doğrudan örtüşmektedir. Kurum, yürüttüğü projeler ve desteklediği programlara hazırlamış olduğu faaliyet raporunda yer vererek şeffaf bir yönetim anlayışı sergilemekte, cemevlerinin ihtiyaçlarına ve kaynak kullanımına ilişkin verileri paylaşarak topluluğun devlete olan güvenini pekiştirmektedir. Raporda yer verilen ve kurumun organizasyonunda rol üstlendiği Hacı Bektaş Veli Anma Törenleri gibi kültürel etkinlikler, Alevi-Bektaşı kimliğinin toplumsal görünürlüğünü artırırken aynı zamanda devletin toplumsal barış ve kültürel çoğulculuğu destekleyen mesajlarını iletmesine imkân tanımaktadır. Yerel yönetimlerle yürütölen iş birlikleri ve dijital iletişim araçlarının kullanımı, kamusal halkla ilişkilerin iş birliği ve modern kamu iletişimi yönünü öne çıkarırken; kanaat önderleri, dedeler ve sivil toplum temsilcilerinin danışma toplantıları yoluyla sürece dâhil edilmesi, diyalog temelli iletişimin kurum tarafından benimsendiğini göstermektedir. Bu bakımdan başkanlık, yalnızca devlet politikalarının aktarımını sağlayan bir idari yapı değil, aynı zamanda geri bildirim mekanizmaları yoluyla politikaların şekillenmesine katkıda bulunan ve toplumsal uyumun güçlendirilmesine hizmet eden bir kamusal halkla ilişkiler aktörü olarak değerlendirilebilir.

3. Araştırma

3.1. Araştırmanın Konusu

Bu çalışma Alevi-Bektaşı inanç ve kültürünün yaşatılması ve bu alandaki birikimin gelecek kuşaklara aktarılması misyonuyla kurulan Alevi-Bektaşı Kültür ve Cemevi Başkanlığı'nı ele almaktadır. Bu doğrultuda çalışma, Alevi-Bektaşı Kültür ve Cemevi Başkanlığının yürüttüğü kamusal halkla ilişkiler uygulamalarını ve toplumsal iletişim süreçlerini incelemeyi konu edinmektedir. Çalışma kapsamında, Başkanlığın kurumsal iletişim stratejileri, kamuoyuna yönelik bilgilendirme ve katılım mekanizmaları, kültürel temsile dayalı faaliyetleri ve toplumsal etkileşim

biçimleri analiz edilmiştir. Bununla birlikte, araştırma Mersin Toroslar Cemevi örneği üzerinden Alevi-Bektaşî toplumunun bu kurumsal yapıya ilişkin algısını ve beklentilerini de değerlendirmektedir. Böylece, hem devlet kurumunun halkla ilişkiler boyutu hem de inanç topluluğunun kurumsal iletişime yönelik deneyimleri bütüncül biçimde ele alınmıştır.

3.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının kamusal halkla ilişkiler uygulamalarının Alevi-Bektaşî toplumu ile devlet arasındaki iletişim ve güven ilişkisine katkı düzeyini ortaya koymaktır. Bu bakımdan çalışma, kurumun Alevi-Bektaşî toplumuna yönelik olarak yürütmüş olduğu faaliyetleri ele alırken aynı zamanda bu stratejilerin topluluk nezdinde nasıl algılandığını ve hangi alanlarda iyileştirmeye ihtiyaç duyulduğunu belirlemeyi hedeflemektedir. Buna ek olarak, kültürel ve dini hassasiyetlerin yönetiminde kamusal halkla ilişkilerin işlevini açıklamaya yönelik olarak kurumun faaliyetlerinin toplumsal uyum, katılım ve kültürel temsil açısından taşıdığı önemi değerlendirmek de araştırmanın alt amaçları arasında yer almaktadır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın konusu ve amacına yönelik olarak bu çalışma nitel araştırma yöntemleri kullanılarak tasarlanmıştır. Nitel araştırma, genellikle nicel veri toplama ve analizinden çok kelimelere vurgu yapan bir araştırma stratejisi olarak ifade edilmektedir (Bryman, 2012, 714). Nitel araştırmada amaç, yalnızca hangi eylemlerin nasıl gerçekleştirildiğini ortaya koymakla sınırlı değildir; araştırmacı, bu eylemlerin arkasında yatan nedenleri ve söz konusu davranışların bireyler üzerindeki etkilerini de anlamaya çalışır (Demir, 2017, 289). Bu kapsamda araştırmanın amacına uygun olarak görüşme ve doküman incelemesi veri toplama tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan görüşme öncesinde, Mersin Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'na etik izin başvurusunda bulunulmuş; yapılan başvuru, 04.04.2025 tarihli ve 113 karar, 3 toplantı sayılı kararla uygun bulunmuştur.

Araştırma kapsamında veri toplamak amacıyla Mersin'in Toroslar ilçesinde bulunan Toroslar Cemevi başkanı ve iki yardımcısı olmak üzere üç kişi ile görüşme yapılmıştır. Görüşme, bireylerin bakış açılarını, kişisel deneyimlerini, duygularını, değerlerini ve algılarını anlamaya ve ortaya çıkarmaya yönelik olarak yararlanılan etkili bir veri toplama tekniğidir (Karataş, 2015, 71). Görüşmeler, Başkanlık tarafından yürütülen faaliyetlere ilişkin olarak Cemevi temsilcilerinin algılarını, memnuniyet düzeyini ve iyileştirme önerilerini anlamaya yönelik olarak tasarlanmıştır. Görüşme sonunda elde edilen veriler tematik olarak analiz edilmiştir. Görüşme sürecinin, gözlem ve yazılı belgelerden elde edilen verilerle desteklenmesinin, araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini güçlendireceği belirtilmektedir (Yıldırım - Şimşek, 2021, 190). Bu bakımdan Toroslar Cemevi ile yapılan görüşmeye ek olarak araştırmanın amacına uygun olarak başkanlığın kurumsal web sitesinde yer alan içerikler doküman incelemesine tabi tutulmuştur. Doküman analizi, basılı ya da elektronik (bilgisayar temelli ve internet üzerinden iletilen) materyalleri inceleme veya değerlendirme amacıyla yürütülen sistematik bir süreç şeklinde tanımlanmaktadır (Bowen, 2009, 27). Basılı materyallerin dışında dijital platformlarda yer alan içeriklerin de doküman incelemesi kapsamında analiz edilmesi mümkündür. Bu kapsamda Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının resmî web sitesinde yer alan faaliyet raporu başta olmak üzere haber ve etkinlikler doküman incelemesi veri toplama tekniği ile incelenmiş ve elde edilen veriler içerik analizi yapılarak tablolastırılmıştır.

4. Bulgular

Araştırmanın amacı doğrultusunda 31 Temmuz 2025 tarihinde Mersin'in Toroslar ilçesindeki Toroslar Cemevi'nde derinlemesine bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmede, Cemevi başkanı ve yönetim temsilcileriyle Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının yürüttüğü faaliyetler, bu faaliyetlerin topluluk üzerindeki etkileri ve geliştirmeye yönelik öneriler tartışılmıştır. Görüşmeden elde edilen nitel veriler tematik olarak analiz edilmiş olup elde edilen veriler kamusal halkla ilişkiler, devlet-toplum iletişimi bağlamında ele alınmıştır. Bu bakımdan görüşme sonrasında elde edilen verilere bağlı olarak belirlenen temalar şunlardır:

- 1) Kurumsallaşma ve Devlet İlişkileri
- 2) İnsan Kaynağı Sorunları: Dede ve Kadrolu Personel Eksikliği
- 3) Gençlik ve İnanç Aktarımı Sorunu
- 4) Devlet Politikaları ve "Türkiye Yüzyılı" Projesi

Saha verilerinin analizine ek olarak, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının resmî web sitesinde yer alan içerikler (kurumsal açıklamalar, faaliyet raporları, haberler ve duyurular) doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen veriler, saha görüşmesinden elde edilen bulgularla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Böylece, kurumun hem resmî iletişim uygulamaları hem de toplumun algı ve beklentileri doğrultusunda kamusal halkla ilişkiler işlevleri kapsamlı biçimde analiz edilmiştir.

4.1. Kurumsallaşma ve Devlet İlişkileri

Mersin Toroslar Cemevi, 2000'li yılların başında sayıları yaklaşık olarak 80–100 civarında olan cemevlerinin günümüzde 1000'in üzerine çıktığı belirtilmiştir. Görüşmede katılımcılar, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının kurulmasını yalnızca idari bir düzenleme değil, Alevi topluluğunun kamusal alanda tanınması ve temsil edilmesi açısından "tarihsel bir dönüm noktası" olarak değerlendirmektedir. Bu gelişmenin, devletin alevi toplumuna yönelik olarak kapsayıcı ve eşitlikçi bir yaklaşım benimsemesi bakımından oldukça önemli olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca görüşmede Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından cemevleri için başkanlığa bütçe tahsis edildiği ifade edilmiştir. Bu bakımdan cemevlerinin elektrik ve su giderlerinin karşılanması ile bakım ve onarım masraflarının devlet tarafından üstlenilmesi, cemevlerinin yalnızca sembolik değil aynı zamanda fiilî olarak da kamusal kurumlar tarafından desteklenen ibadet mekânları haline geldiğini göstermektedir. Kamusal düzeyde tanınırlığın yanı sıra alevi toplulukların kendi dini ve kültürel geleneklerini sürdürmeye yönelik olarak cemevlerine verilen bu desteğin toplumsal bütünleşme açısından oldukça önemli bir adım olduğu belirtilmektedir.

Toroslar Cemevi ile yapılmış olan görüşmede elde edilen bulgulara paralel olarak, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının 2024 yılı resmî faaliyet raporunda da kurumun cemevlerine yönelik destekleyici uygulamalara ağırlık verdiği görülmektedir. Bu kapsamda başkanlığın cemevlerine yönelik olarak yürütmüş olduğu faaliyetlere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 1: Cemevlerine Yapılan Hizmetler

Tür	Çalışmalar
Ziyaret	Cemevlerine hizmet götürmek amacıyla Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi uzmanlarının tüm ülkede cemevleri ziyaretleri yapması
Şikâyet	Cemevlerinin fiziki kapasitelerinin iyileştirilmesi amacıyla cemevlerinden bakım-onarım ve tefrişat konusunda şikâyetler toplanması
Bakım-Onarım ve Tefrişat	2023 ve 2024 yılları için ayrılan toplam 258 milyon TL ödenek ile 355 cemevinin bakım-onarım ve tefrişat taleplerinin işleme alınması
Fiziki Kapasite	Cemevlerinin fiziki kapasitesinin artırılması için deprem bölgesinde bulunan 97 cemevi için toplam 148 milyon bütçe kullanılması
Yeni Cemevi Yapımı	Deprem bölgesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile birlikte toplam 13 cemevinin yapımı için altyapı hazırlıklarının tamamlanması
Aydınlatma	Toplam 853 cemevinin aydınlatma giderlerinin karşılanması

Kaynak: (ABKCB, 2025c; ABKCB, 2024)

Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı tüm ülkede cemevlerinin fiziki koşullarının ve altyapısının geliştirilmesi adına yapılan çalışmalara büyük önem verdiği görülmektedir. Bu konuda en önemli nokta Başkanlığın bir şikâyet ve talep mercii konumuna gelmesidir. Alevi-Bektaşî topluluğu ve tüm Cemevleri şikâyetlerini başkanlığa ileterek, çeşitli taleplerde bulunabilmektedir. 2024 yılı içerisinde 1056 cemevinden bakım-onarım ve tefrişat konusunda 1783 dilekçe ulaşmıştır. Bu talep ve dilekçelerin dışında Başkanlık cemevlerinin durumlarını görmek için uzmanlar ile çeşitli ziyaretler yaparak tespitlerde bulunmakta, bu ziyaretlerin sonucunda da fiziki koşulları yetersiz olan cemevlerine çeşitli bakım-onarım çalışması yapmaktadır. 2024 yılı içinde özellikle deprem bölgelerine öncelik vererek, bu bölgelerde hasar gören cemevlerinin fiziki kapasitelerinin iyileştirilmesi adına çalışmalar yapılmış ve büyük bir bütçe ayrılmıştır. Ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile bir iş birliği yapılarak deprem bölgesinde yıkılmış ya da ağır hasarlı cemevlerinin yaratmış olduğu boşluğu kapatmak adına 13 cemevinin yapımı için altyapı hazırlıkları tamamlanmıştır. Başkanlık özellikle bu gibi kriz anlarında, devletin tüm kurumları ile hızlı ve etkili bir iletişim süreci yürüterek önemli iş birlikleri yapabilmektedir.

Cemevlerine yönelik olarak yürütülen faaliyetlerin yanı sıra aynı zamanda Alevi-Bektaşî toplumu ve devlet arasındaki ilişkileri güçlendirmeye yönelik olarak çeşitli etkinlik, ziyaret ve toplantılar da başkanlıkça yapılmakta ve bunlar kamuoyuna sunulmaktadır. Bu kapsamda yapılmış olan çalışmalara ilişkin etkinliklere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 2: Devlet ve Alevi İlişkileri

Tür	Çalışmalar
Program/ Etkinlik	Muharrem ayının onuncu günü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde Alevi-Bektaşî inanç ve kanaat önderlerinin katılımıyla Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde düzenlenen oruç açma programı
	15-17 Ağustos 2024 tarihleri arasında Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın ve 3 bine yakın vatandaşın katılımıyla düzenlenen "Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin Hakk'a Yürüyüşünün 753. Yıl Dönümü Anma Programı"
	Başkan Esmâ Ersin'in 18.09.2025 tarihinde Gaziantep Valiliğinin ev sahipliğinde, Gaziantep Valisi Kemal Çeber ile birlikte alevî vatandaşlarla bir araya gelmesi
	Başkan Esmâ Ersin'in 09.09.2025 tarihinde Çankırı Valiliğinin ev sahipliğinde, Çankırı Valisi Mustafa Fırat Taşolar ile birlikte alevî vatandaşlarla bir araya gelmesi
Ziyaret	Başkan Esmâ Ersin'in 18.09.2025 tarihinde Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'i makamında ziyareti
	Başkan Esmâ Ersin'in, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ile birlikte temaslarda bulunmak üzere Tunceli ve Şırnak'a ziyareti
Toplantı	Yeşilyurt Kırılanc köyünde 22.08.2025 tarihinde, Başkan Esmâ Ersin'in öncülüğünde, çevre illerin İl Kültür ve Turizm Müdürleri ile bir araya gelmesi

Kaynak : (ABKCB, 2025c; ABKCB, 2024)

Devlet ile Alevi-Bektaşî topluluğu arasındaki iletişim kanallarını güçlendirme, devlet merkezli bir birliktelik sağlama ve Alevi-Bektaşî inancının ulusal kimliğinin görünür kılınması adına Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının özellikle devlet kurumlarının katılımıyla düzenlediği pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların büyük bir çoğunluğu Alevi-Bektaşî topluluklarıyla devlet kurumlarını bir araya getiren bir yapı taşımaktadır. Bu çalışmaları program/etkinlik, ziyaretler ve toplantılar şeklinde sınıflandırmak mümkündür. Düzenlenen program ve etkinlikler, devletin Alevi vatandaşlara doğrudan seslenebildiği önemli organizasyonlardır. Düzenlenen bu programlardan en önemlisi Muharrem ayının onuncu günü düzenlenmiş olan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Alevi-Bektaşî inanç ve kanaat önderlerinin katıldığı oruç açma programıdır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın doğrudan programa katılması, devletin Alevi-Bektaşî topluluğu ile olan iletişimini güçlendirmeyi amaçladığını göstermektedir. Gaziantep Valisi'nin katıldığı bir diğer programda dayanışmayı güçlendirecek projeler ve birlik ve beraberliğin güçlendirmesi üzerine konuşulması, bu programların amacını ortaya koymaktadır (ABKCB, 2025d). Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ile temaslarda bulunmak adına gerçekleştirilen Tunceli ve Şırnak ziyareti ve Malatya'da çevre illerin İl Kültür ve Turizm Müdürleri ile düzenlenen toplantı, Alevi-Bektaşî inancı ve kültürünün korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması konusunda devlet organları ile gerçekleştirilecek ortak projelerin de göstergesidir.

4.2. İnsan Kaynağı Sorunları: Dede ve Kadrolu Personel Eksikliği

Görüşme bulgularına göre Alevi-Bektaşî inanç sisteminin sürdürülebilirliği açısından en önemli sorunlar arasında insan kaynağı yetersizliği yer almaktadır. Her ne kadar Türkiye genelinde dede sayısının görece fazla olduğu belirtilse de, cemlerde görev alabilecek kurumsal statüye sahip dede sayısının oldukça sınırlı olduğu ifade edilmiştir. Bu durum, inançsal hizmetlerin düzenli ve kurumsal biçimde yürütülmesini zorlaştırmakta, yerel düzeyde hizmet sürekliliğini engellemektedir. Katılımcılar, Başkanlığın gelecekte dede yetiştirilmesine yönelik eğitim programları geliştirmesi ve bu programların kurumsal düzeyde desteklenmesinin, mevcut eksikliklerin giderilmesine katkı sağlayabileceğini belirtmiştir.

Cemevlerinde dede eksikliğinin yanı sıra, cenaze hizmetleri gibi özel alanlarda görev alacak personel yetersizliğinin de bulunduğu ifade edilmiştir. Bu alanlarda görev yapabilecek uzman personelin ayrıca yetiştirilmesi gerektiği, böylece dedelerin inançsal ve manevi rehberlik görevlerine odaklanmalarının sağlanabileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda kadrolu personel eksikliğinin hem örgütsel işleyişi hem de hizmet kalitesini olumsuz etkilediği vurgulanmıştır. Katılımcılara göre, Başkanlık bünyesinde profesyonel kadroların oluşturulması hem dede yetiştirme sürecini kurumsallaştıracak hem de Alevi-Bektaşî inanç kurumlarının kamu hizmetleriyle entegrasyonunu güçlendirecektir. 9/11/2022 tarihli *Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar* adlı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde, Başkanlıkta istihdam edilmek üzere "Alevi-Bektaşî Cemevi Önderi" ve "Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Uzmanı" unvanlı kadrolar tahsis edilmiştir (ABKCB, 2025e). Bu doğrultuda, Başkanlık bünyesinde görev yapan personel açısından maaş ve özlük haklarının kamusal güvence altına alındığı söylenebilir. Bununla birlikte, cemevlerinde görev yapan dede ve diğer personellerin maaş ve özlük haklarına ilişkin hukuki düzenlemelerin henüz yapılmadığı görülmektedir. Bu nedenle, cemevlerinde görev yürüten dede ve diğer personeller için de maaş ve özlük hakları bakımından kamusal düzenlemelerin hayata geçirilmesinin, insan kaynağına ilişkin sorunların giderilmesi açısından önemli bir adım olacağı değerlendirilmektedir. İş bölümü ve profesyonelleşme açısından, bu alana yönelik kamusal destek ve düzenlemelerin Alevi-Bektaşî inanç hizmetlerinin daha etkin biçimde yürütülmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

4.3. Gençlik ve İnanç Aktarımı Sorunu

Toroslar Cemevi başkanı ile yapılan görüşmede üzerinde durulan bir diğer önemli husus ise genç kuşakların Alevi inancına ve kültürel pratiklerine yeterince ilgi göstermemesine ilişkindir. Bu durum Alevi-Bektaşî inanç sisteminin sürdürülebilirliğini tehdit eden temel sorunlardan biri olarak görülmektedir. Genç kuşakların dini ve kültürel ritüellere katılım oranlarının giderek azaldığı ifade edilmiştir. Bu durum, yalnızca bireysel bir tercihten ziyade, toplumsal dönüşüm ve yaşam koşullarının değişmesiyle bağlantılı yapısal bir eğilim olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda ailelerin ekonomik kaygılar nedeniyle çocuklarının eğitim ve iş yaşamına öncelik vermesi, inanç aktarımını zayıflatan başlıca etkenlerden biri olduğuna görüşmede yer verilmiştir. Alevi kimliği ve kültürünün çocukluk döneminden itibaren aile içinde sözlü ve deneyimsel biçimde aktarılması geleneği, modern yaşam koşulları ve kentleşmenin etkisiyle zayıflamıştır. Bu durum, inançsal bilginin aktarımında kopukluklar yaratmakta ve genç bireylerin Alevi kültürel belleğiyle ilişkilerini sınırlamaktadır. Buna ek olarak, üniversiteye giden gençlerin yeni çevresel, kültürel ve ideolojik etkilere açık hale gelebileceği ve buna bağlı olarak Alevilikle olan bağlarının zayıflayabileceği görüşmede ifade edilmiştir. Bu nedenle, Başkanlığın Alevi-Bektaşî toplumundaki gençlere yönelik kültürel, eğitimsel ve iletişim temelli politikalar

geliştirmesi, kamusal halkla ilişkiler açısından stratejik bir önem taşımaktadır.

Toroslar Cemevi ile yapılan görüşmede dile getirilen gençlik ve inancın gelecek kuşaklara aktarımı konularına yönelik olarak, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı tarafından çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda söz konusu faaliyetlere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 3: Gençler ve İnanç Aktarımı Konusunda Yapılan Çalışmalar

Tür	Çalışmalar
Gençlik Kampı	Cemevlerinden gelen gençlerin katılımıyla düzenlenen “Bir Olalım, İri Olalım, Diri Olalım Hacı Bektaş Gençlik Kampı”
Ziyaret/Gezi	Cemevlerinden gelen gençlerin katılımıyla gerçekleştirilen “Erenlerin İzinden Anadolu Ziyaret Programı” etkinliği ile Eskişehir’de Yunus Emre Türbesi, Seyyid Sultan Sücaaddin Veli Türbesi, Seyyid Battal Gazi Türbesi, Antalya’da Abdal Musa Türbesi, Konya’da ise Mevlâna Celaleddin Rumi Türbesi ziyaretleri
Yarışma	Yetenekli gençlerin önünü açmak amacıyla düzenlenen “Güzel Okuma Ses Yarışması”
Proje	“Ocaklar Bağlamında Özgün Cemlerde İcra Edilen Müzik ve Cem Aşıklığı/Zakirliği Projesi”

Kaynak : (ABKCB, 2025c; ABKCB, 2024)

Yukarıda belirtilen tablodan da görüleceği üzere gençlik kampları, kültürel ziyaretler, geziler, yarışmalar ve proje faaliyetleri gibi çeşitli etkinlikleri Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı yürütmektedir. Söz konusu etkinliklerin ortak amacı, üniversite veya iş hayatı nedeniyle Alevi-Bektaşî kültüründen uzaklaşan gençlerin kendi inanç ve kültürel kimliklerine yeniden yakınlaşmalarını sağlamak ve bu inanç mirasının gelecek kuşaklara aktarımına katkıda bulunmaktır. Düzenlenen kamp ve geziler, kültürel ve dini bağların güçlendirilmesinin yanı sıra, gençlerin birbirleriyle tanışmasına, dayanışma duygularının artmasına ve topluluk içi iletişim ağlarının gelişmesine de olanak tanımaktadır. Böylece, modern yaşamın getirdiği bireyselleşme ve aidiyet kopukluklarının aşılması, Alevi-Bektaşî inancına mensup genç bireylerin bir araya gelerek kimliklerini paylaşmaları ve yeniden üretmeleri sağlanmaktadır.

Düzenlenen Güzel Okuma Ses Yarışması ile özellikle gençlerin Alevi ve Bektaşî müziğinin deyiş, semah, nefes, muharremiyye ve duvazımam gibi türlerini icra etmesini sağlanarak gençlerin Alevi ve Bektaşî müziği ile bağlarını güçlendirmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması amaçlanmaktadır. Buna benzer olarak Ocaklar Bağlamında Özgün Cemlerde İcra Edilen Müzik ve Cem Aşıklığı/Zakirliği Projesi de geleneği korumak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla düzenlendiği belirtilmiştir. Belirtilen bu faaliyetler perspektifinden ele alındığında, bu faaliyetlerin toplum ile kamu kurumları arasında daha güçlü, sürdürülebilir ve olumlu bir bağ kurulmasına önemli katkılar sunmasının mümkün olduğu düşünülmektedir. Toplum ile kamu arasındaki bu olumlu etkileşimin sürdürülebilmesi, faaliyetlerin etkilerinin düzenli olarak ölçülmesi ve değerlendirilmesiyle mümkün olacaktır. Bu nedenle, ilerleyen dönemlerde gençlik ve inanç aktarımı alanında yapılacak yeni projelerin, mevcut uygulamaların sonuçlarından elde edilecek veriler ışığında şekillendirilmesi önem taşımaktadır. Böylelikle, Alevi-Bektaşî toplumu ile kamu kurumları arasındaki iletişim daha sistematik, katılımcı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması mümkündür.

Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının kurumsal web sitesi ve faaliyet raporundan elde edilen verilerde kurumun gençlere yönelik olarak yürütmekte olduğu faaliyetlerin yanı sıra çeşitli akademik ve bilimsel çalışmalara da öncülük ettiği gözlemlenmiştir. Söz konusu faaliyetlerin de Alevi-Bektaşî kültürel birikiminin genç kuşaklara aktarılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 4: Akademik ve Bilimsel Çalışmalar

Tür	Çalışmalar
Akademik Dergi	“NİYAZ Alevilik ve Bektaşîlik Çalışmaları Dergisi” kurulması
Panel	“Aşık Veysel’in Gönül Gözünden”, “Cumhuriyet ve Aleviler”, “Evlatları Hünkar Hacı Bektaş Veli’yi Anlatıyor”, “Hz. Hızır Aşkına” ve “Seyit Garip Musa” başlıklı panellerin düzenlenmesi
Ansiklopedi Projesi	Alevilik ve Bektaşîlik Ansiklopedisi (ABA) Projesi kapsamında yapılan çalıştaylar
Sempozyum	“Uluslararası Vefatının 500. Yılında Şah İsmail Hatayı”, “Anadolu’nun Horasan’ı Tunceli”, “Uluslararası Balkanlarda Alevilik ve Bektaşîlik” ve “Doç. Dr. Bedri Noyan Dede Baba” başlıklı sempozyumlar
Kütüphane ve Dokümantasyon Merkezi	“Kaygusuz Abdal Alevilik-Bektaşîlik İhtisas Kütüphanesi ve Dokümantasyon Merkezi” açılması
Sözlü Tarih Projesi	“Alevilik-Bektaşîlik Sözlü Tarih Projesi” başlatılması

Kaynak : (ABKCB, 2025c; ABKCB, 2024; NİYAZ Dergi, 2025)

Başkanlık çeşitli akademik ve bilimsel çalışmaları yapmış ya da bu çalışmaların yapılmasına destek olmuştur. Bunlardan ilki NİYAZ adlı akademik dergidir. NİYAZ Akademik Dergisi, Alevilik-Bektaşîlikle ilgili bilgi ve değerleri araştırmak, bu kapsamda elde edilen bilimsel bulguları akademik camiayla paylaşmak ve kamuoyuna sunmak amacıyla kurulmuştur. Süreli, bilimsel, açık erişimli, hakemli ve disiplinler arası bir dergi olan NİYAZ, nisan ve ekim aylarında olmak üzere yılda iki sayı yayınlanacak şekilde planlanmıştır. Dergi 2025 yılı güz döneminde özel sayı olarak ilk sayısını yayınlayarak aktif olarak yayın faaliyetlerine başlamıştır (NİYAZ Dergi, 2025).

Bir diğer önemli faaliyet Alevilik ve Bektaşîlik Ansiklopedisi (ABA) projesi ve bu proje kapsamında yürütülen çalıştaydır. Alevi-Bektaşî inancı ve kültürünün kolektif hafızasını yansıtmak ve ileride yapılacak akademik çalışmalara kaynaklık etmesi amacıyla ortaya çıkan bu proje kapsamında yürütülen çalıştayda farklı üniversitelerden 40 akademisyen ve 2 Alevi-Bektaşî inanç önderi yer almıştır. Çalıştay tarih, edebiyat, sosyoloji, müzik, belgebilim, halkbilim/antropoloji ve inanç-ibadet ve ahlak konulu 7 oturum ile gerçekleşmiştir (ABKCB, 2025f).

Alevi-Bektaşî kültürünün ve tarihinin gelecek kuşaklara aktarılması ve bir kaynak olarak kayıt altına alınması adına yürütülen başka bir çalışma Alevilik-Bektaşîlik Sözlü Tarih Projesi olmuştur. Alevi ve Bektaşî toplumunun yakın tarihini ve kolektif belleğini kayıt altına almak amacıyla gerçekleştirilen görüşmeler ile ileride araştırmacıların ve Alevi-Bektaşî toplumunun yararlanması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda görüşmeler Dokümantasyon Merkezi’nde paylaşımına açılarak, herkesin

faaydalanması sağlanacaktır. Başkanlık bu görüşmelerin verileri ile belgesel, kısa video, makale ve kitap projeleri de planladığını açıklamıştır (ABKCB, 2025g).

Yapılan akademik çalışmalar dışında, bu çalışmaların yapılabilmesi için altyapı da güçlendirilerek, araştırmacıların çeşitli kaynaklara daha kolay ulaşması hedeflenmiştir. Alevilik-Bektaşilik zerine çalışma yapmak isteyen araştırmacıların hizmet alabilmesi adına Başkanlığın hizmet binası içinde açılmış olan Kaygusuz Abdal Alevilik-Bektaşilik İhtisas Kütüphanesi ve Dökümantasyon Merkezi bunlardan biridir. Bu kütüphane Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğünün desteğiyle kurulmuş ve hizmete açılmıştır. Düzenlenen panel, ansiklopedi projesi, alıştay, sempozyum ve sözlü tarih projesi gibi pek çok çalışma kapsamında Başkanlık tarafından gerçekleştirilmiş olan bilimsel çalışmalara yurt içindeki ve yurt dışındaki 70 üniversiteden 184 akademisyen ve bağımsız araştırmacı katıldığını açıklanmıştır (ABKCB, 2024).

Tablo 5: Kültür, Sanat ve İletilim

Tr	alışmalar
Müzik	“Adı Güzel Kendi Güzel Muhammed”, “Hak Saklaya Hızır Bekleye”, “Hazreti Ali Selamlaması” ve “Hünkar Hacı Bektaş Veli” temalı nefes ve deyiş dinletilerinin farklı illerde 20 kez sahnelenmesi
	“Ocaklar Bağlamında zgn Cemlerde İcra Edilen Müzik ve Cem Aşıklığı/Zakirliği Projesi”
	şah Hatayi, Pir Sultan Abdal, Davut Sulari’ye ait eserlerden ve ayrıca diğer aşıkların eserlerinden oluşan “Gönül Sofrası” başlıklı dört tane albüm yapımı
Televizyon ve Radyo	TRT ile yapılan iş birliği ile TRT 1, TRT 2, TRT Müzik, TRT Radyo gibi kanallardan 12 gün boyunca Kербela matemi ve Muharrem orucu ile ilgili yapılan toplumu aydınlatıcı programlar
Yarışma	“Güzel Okuma Ses Yarışması”
Sinema	Alevi Sinema Günleri Etkinliği

Kaynak : (ABKCB, 2025c; ABKCB, 2024)

Alevi-Bektaşi kültürünün tanıtımı, gelecek kuşaklara aktarımı ve Alevi-Bektaşi topluluğunun bir araya gelerek kolektif bir paylaşım yapmaları adına pek çok kültür sanat çalışması gerçekleştirilmiştir. Bunlar müzik etkinliği ve projeleri, radyo ve televizyon programları, ses yarışması ve sinema etkinliği şeklindeyir. Bu konuda çeşitli kurumlarla da iş birliği yapılmaktadır. Çeşitli şehirlerde düzenlenmiş olan nefes ve deyiş dinletileri etkinliği için Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü ile kültürel faaliyetler kapsamında iş birliği yapılmıştır (ABKCB, 2024). Bunun yanında kitle iletişim araçlarını etkin bir şekilde kullanarak Alevi-Bektaşi inancının ve kültürünün geniş kitlelere ulaşmasını sağlamak amacıyla TRT ile iş birliği yapılarak Kербela matemi ve Muharrem orucu 12 gün boyunca televizyon ve radyoda yer bulmuştur.

Alevi-Bektaşi kültürü için önemli bir unsur olan müzik alanında da önemli çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan en önemlisi şah Hatayi, Davut Sulari ve Pir Sultan Abdal gibi isimlerin eserlerinden oluşan “Gönül Sofrası” adında dört adet albümün piyasaya sürülmesidir. Bu albümün en önemli özelliği kültürün doğru ve değişmeden aktarılması adına, orijinal sözlere bağlı kalarak kayıtların yapılmasıdır. Dolayısıyla Alevi-Bektaşi Kültür ve Cemevi Başkanlığının alışmaları, inanç ve

kültür aktarımında geniş kitlelere ulaşmanın yanında kültürün dejenere olmamasını da amaçladığını göstermektedir.

4.4. Devlet Politikaları ve “Türkiye Yüzyılı” Projesi

Toroslar Cemevi Başkanı kendisi ile yapılan görüşmede Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının yürütmüş olduğu faaliyetlere atıfta bulunarak “Türkiye Yüzyılı olarak adlandırılan projenin içerisine koyarlarsa iyi olur” şeklindeki açıklama yapmıştır. Bu yönüyle söz konusu açıklama aynı zamanda Alevi-Bektaşî topluluğunun devletin ulusal vizyonuna dahil olma yönündeki beklentisini de ortaya koymaktadır. Katılımcı, bu kapsayıcılığın hem sembolik hem de pratik açıdan önemli olduğunu belirtmiş; böyle bir dâhil edilmenin toplumun tüm kesimlerini temsil eden bir gelecek vizyonu açısından anlam taşıdığını ifade etmiştir. Ayrıca, “Türkiye’de Alevi-Sünni kardeşliğini geliştirmek için hükümet projeler geliştiriyor” ifadesi, devletin son dönemde yürüttüğü toplumsal bütünleşme politikalarının sahada da karşılık bulduğunu göstermektedir. Bu durum, devletin iletişim stratejilerinde bir “kapsayıcı birlik söylemi”nin inşa edildiğini ve bu söylemin kamusal halkla ilişkiler aracılığıyla toplumsal düzeyde meşrulaştırıldığını göstermektedir. Katılımcının “Herkes için iyi bir şey, inşallah sonuçlanır” ifadesi ise, bu sürecin toplumsal fayda ve barış üretme potansiyeline duyulan temkinli bir iyimserliği yansıtmaktadır. Bu ifade, Alevi-Bektaşî topluluğunun devlet politikalarına yönelik eleştirel mesafesini korumakla birlikte, diyalog ve karşılıklı güven inşasına açık bir tutumu da ortaya koymaktadır.

4.5. Alevi Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı Tarafından Yürütülen Diğer Etkinlikler

Tablo 6: Diğer Etkinlikler

Tür	Çalışmalar
Yurt Dışı Ziyareti	Irak (Necef ve Kerbela), İran (Erdebil Tekkesi Şah İsmail Hatayi), Macaristan (Büyük Hun-Türk Kurultayı ve Gül Baba), Kazakistan (Ahmet Yesevi) ziyaretleri
Yurt Dışında Anma Etkinliği	Macaristan Gül Baba Anma etkinliği
Buluşma/Toplantı	“Canlarla Buluşma” toplantıları
Yurt İçinde Anma Etkinliği	Abdal Musa Anma Etkinlikleri, Seyyit Mahmut Hayrani Anma Etkinlikleri, Şeyh Hasan Onar Anma Etkinliği, Seyyit Sücaeddin Veli Anma Etkinliği, Veli Baba Anma Etkinlikleri, Açıo Baba Anma Etkinliği
Aşure Lokması Etkinliği	Isparta Cemevleri Aşure Lokması Etkinliği

Kaynak : (ABKCB, 2025c; ABKCB, 2024)

Başkanlık çalışmaları kapsamında yurt içinde ve yurt dışına ziyaretler ve etkinlikler yapılmıştır. Özellikle Alevi ve Bektaşî ulularını ziyaret amacıyla gerçekleştirilen Irak, İran, Macaristan ve Kazakistan ziyaretleri bu bağlamda sıralanabilir. Yurt içinde ise “Canlarla Buluşma” ismiyle Alevi-Bektaşî topluluğuyla 22 ilde Başkan düzeyinde bir araya gelinmiş ve yüzlerce cemevi ziyaret edilmiştir. Yurt içinde düzenlenmiş olan Anma etkinlikleri ve Aşure Lokması Etkinliği de Alevi-Bektaşî topluluğunu bir araya getiren diğer etkinlikler olmuştur. Başkanlık tarafından açıklanan verilerde 2024 yılında 72 etkinlik gerçekleştirilmiş ve 176 STK ve cemevinin faaliyetlerine destek olunmuştur (ABKCB, 2024).

Tablo 7: Yurt Dışına Yönelik Çalışmalar

Tür	Çalışmalar
Buluşma	“Balkanlarda Yaşayan Canlar Buluşması”, Iraklı Canlar Buluşması” ve Avrupa’da Yaşayan Canlar Buluşması” toplantıları
Alevi-Bektaşî İnanç Önderi İhtiyacı	Muharrem ayında ve diğer aylarda Avrupa’nın çeşitli ülkelerine Alevi-Bektaşî inanç önderleri gönderilmesi

Kaynak : (ABKCB, 2025c; ABKCB, 2024)

Başkanlık yurt dışındaki Alevi-Bektaşî topluluğunun inanç ve kültür alanı dışında kalmaması ve beraberlik ruhunu devam ettirmek adına Balkanlarda, Avrupa’da ve Irak’ta buluşmalar düzenlemiştir. Bununla beraber yurt dışında yaşayan Alevi-Bektaşî inancına mensup bireylerden gelen talepler doğrultusunda Muharrem ayı başta olmak üzere çeşitli ülkelere Alevi-Bektaşî inanç önderleri göndererek, gerekli ihtiyaçlar sağlanmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Alevi-Bektaşî toplumu, tarihsel süreç içerisinde Türkiye’nin kültürel çeşitliliğinin ve toplumsal zenginliğinin temel unsurlarından biri olmuştur. Bununla birlikte, bu topluluğun inanç ve kültürel faaliyetlerine yönelik kamusal hizmetlerin uzun yıllar sınırlı kalması, devlet ile Alevi-Bektaşî toplumu arasındaki iletişim kanallarının zayıflamasına neden olmuştur. Modern kamu yönetimi anlayışı çerçevesinde, kamu kurumları açısından yalnızca kamusal hizmetlerin yürütülmesi değil, aynı zamanda kamuoyu desteğinin sağlanması da önemli bir unsur haline gelmiştir. Bu doğrultuda kamusal halkla ilişkiler, kamu kurumları ile toplum arasındaki iletişim boşluğunu dolduran ve farklı inanç ile kültür grupları arasında diyalog ve temsil mekanizmaları kurmayı amaçlayan stratejik bir faaliyet olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı, yalnızca bir kamu kurumu değil, aynı zamanda dinî-kültürel temsiliyetin güçlendirildiği yeni bir kamusal iletişim modelini temsil etmektedir.

Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının kamusal halkla ilişkiler bağlamında ele alındığı bu çalışmada söz konusu kurumun sadece kamusal hizmetler yerine getiren bir kurum olmadığı aynı zamanda Alevi-Bektaşî toplumu ve devlet arasında önemli bir iletişim görevini yerine getirdiği gözlemlenmiştir. Çalışma bulguları, Başkanlığın Alevi-Bektaşî toplumunun kamusal alandaki görünürlüğünü artıran, katılım ve temsil olanaklarını geliştiren çok boyutlu bir iletişim süreci yürüttüğünü göstermektedir. Başkanlık, cemevlerine sağladığı altyapı desteği, kültürel etkinlikler, akademik projeler, gençlik programları ve yurt dışı faaliyetlerle hem inanç mirasının korunmasına hem de toplumsal bütünleşmeye katkı sağlamaktadır. Bu durum, kamusal halkla ilişkilerin yalnızca bilgi aktarımına değil, sosyal dayanışma, kültürel temsiliyet ve karşılıklı güven inşasına odaklanan bir işlev kazandığını ortaya koymaktadır. Başkanlığın yürütmekte olduğu faaliyetler, Alevi-Bektaşî toplumunun kamusal alandaki görünürlüğünü artırmakla kalmamakta, aynı zamanda devlet kurumları ile Alevi-Bektaşî toplumları arasında karşılıklı anlayış ve güvenin gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Sonuç olarak, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı örneği, kamusal halkla ilişkiler uygulamalarının kamu kurumları bakımından devlet-toplum iletişimini güçlendiren stratejik bir yönetim aracı olarak önemini ortaya koymaktadır. Bu bakımdan, kamu kurumları yalnızca belirli bir hizmeti sunan değil, aynı zamanda

toplumsal uyum, kültürel temsiliyet ve karşılıklı güven üretimi gibi işlevleri de üstlenebilen kurumlardır. Bu amaç doğrultusunda kamusal halkla ilişkiler uygulamaları, modern yönetim anlayışı içinde devletin toplumsal meşruiyetini pekiştiren, iletişimsel katılımı güçlendiren ve kamusal alanın kapsayıcılığını artıran bir demokratik mekanizma olarak değerlendirilebilir. Bu çalışma, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının kamusal halkla ilişkiler bağlamındaki işlevlerini kurumsal düzeyde inceleyerek devlet-toplum iletişimine yönelik yeni bir perspektif sunmaktadır. Bununla birlikte, araştırmanın kapsamı yalnızca belirli bir kurumsal örnekle sınırlı olduğu için gelecekte yapılacak çalışmaların farklı kurumlar ve topluluklarla karşılaştırmalı biçimde ele alınması yararlı olacaktır.

Kaynakça

- ABKCB. “T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı alevi-bektaşî kültür ve cemevi başkanlığı mevzuatı”. Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı, 2025e. <https://alevibektasi.ktb.gov.tr/Eklenti/133852,alevi-bektasi-kultur-ve-cemevi-baskanligi---mevzuatpdf.pdf?0>
- ABKCB, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı. “Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı”. 2025a. Erişim 14 Mart 2025. <https://alevibektasi.ktb.gov.tr/TR-339010/hakkimizda.html>
- ABKCB, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı. “Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı”. 2025c. Erişim 12 Ekim 2025. <https://alevibektasi.ktb.gov.tr/>
- ABKCB, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı. “Alevilik ve Bektaşilik Ansiklopedisi (ABA) Çalıştayı Gerçekleştirildi”. 2025f. Erişim 12 Ekim 2025. <https://alevibektasi.ktb.gov.tr/TR-365322/alevilik-ve-bektasilik-ansiklopedisi-aba-calistayi-gerceklestirildi.html>
- ABKCB, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı. “‘Alevilik-Bektaşilik Sözlü Tarih Projesi’ Başlatıldı”. 2025g. Erişim 12 Ekim 2025. <https://alevibektasi.ktb.gov.tr/TR-378868/alevilik-bektasilik-sozlu-tarih-projesi-baslatildi.html>
- ABKCB, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı. “Başkanımız Sayın Esma Ersin, Gaziantep Valiliğimizin ev sahipliğinde, Valimiz Sayın Kemal Çeber ile birlikte canlarımızla bir araya geldi”. 2025d. Erişim 06 Ekim 2025. <https://alevibektasi.ktb.gov.tr/TR-406332/baskanimiz-sayin-esma-ersin-gaziantep-valiligimizin-ev-sahipliginde-valimiz-sayin-kemal-ceber-ile-birlikte-canlarimizla-bir-araya-geldi.html>
- ABKCB, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı. “Faaliyet Raporu”. 2024. Erişim 03 Ekim 2025. <https://alevibektasi.ktb.gov.tr/TR-395276/2024-faaliyet-raporu.html>
- ABKCB, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı. “Hakkımızda”. 2025b. Erişim 02 Ekim 2025. <https://alevibektasi.ktb.gov.tr/TR-339010/hakkimizda.html>
- Asad, Talal. *Formations of the Secular: Christianity, Islam, Modernity*. Stanford, California: Stanford University Press, 2003. <https://doi.org/10.1515/9780804783095>
- Assmann, Jan. *Kültürel bellek: eski yüksek kültürlerde yazı, hatırlama ve politik kimlik*. çev. Ayşe Tekin. İstanbul: Ayrıntı, 2015.
- Bourdieu, Pierre. *The Logic of Practice*. Stanford University Press, 1990.
- Bowen, Glenn A. “Document Analysis as a Qualitative Research Method”. *Qualitative Research Journal* 9/2 (03 Ağustos 2009), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Boztepe Taşkıran, Hatun. “Kamusal Halkla İlişkiler Bağlamında Belediyeler ve Sürdürülebilirlik Uygulamaları: Türkiye’deki Büyükşehir Belediyeleri Üzerine Bir İnceleme”. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi* 39 (29 Nisan 2022), 31-53. <https://doi.org/10.17829/turcom.1017789>
- Bryman, Alan. *Social Research Methods*. Oxford: Oxford Univ. Press, 4. ed., 2012.
- Coşkun, Hasan. “Alevi/bektaşî geleneğinde dedelik kurumu “sivas kangal türkmen alevileri örneği””. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 85 (15 Mart 2018), 43-62.

- Çeribaş, Mehmet - Köse, Serkan. "Alevi İnanç Sisteminde 'Dedelik Kurumu'nun Menşei Meselesi Ve 'Dedelik Kurumu'na Dair Yeni Değerlendirmeler". *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi* 11/22 (18 Haziran 2018), 13-27. <https://doi.org/10.12981/motif.449>
- Demir, Oğuzhan Ömer. "Nitel araştırma yöntemleri". *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. 289. İstanbul: Alfa yayınları, 5. Basım, 2017.
- Dong, Chuqing vd. "What Do We Know about Government Public Relations (GPR)? A Systematic Review of GPR in Public Relations Literature". *Public Relations Review* 49/1 (Mart 2023), 102284. <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2022.102284>
- Eller, Dan. "Expanding Public Sector Communications: Moving beyond Public Affairs to Facilitate Collaborative Public Relations". *GSTF Journal on Media & Communications (JMC)* 3/1 (29 Eylül 2016), 5. <https://doi.org/10.7603/s40874-016-0005-9>
- Grunig, James E. - Hunt, Todd. *Managing public relations*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1984.
- Gül, İbrahim. "Alevi inanç önderlerinin hizmetkar liderlik davranışları". *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi* 38/38 (30 Haziran 2018), 61-78. <https://doi.org/10.17498/kdeniz.415382>
- Irmak, Yılmaz - Hamarat, Handan. "Bingöl Aleviliğinde Dedelik Musahiplik Düşkünlük Ve Cem". *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 8/15 (22 Nisan 2018), 211-232. <https://doi.org/10.29029/busbed.396201>
- Karataş, Zeki. "Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri". *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi* 1/1 (2015), 64.
- Kurt, Kübra. "Belediyelerde Halkla İlişkilerin Önemi". *The Journal of Academic Social Sciences* 9/9 (01 Ocak 2015), 334-334. <https://doi.org/10.16992/ASOS.477>
- NİYAZ Dergi. "NİYAZ Alevilik-Bektaşilik Çalışmaları Dergisi". Elektronik Dergi. 2025. Erişim 12 Kasım 2025. <https://niyaz.gov.tr/TR-375586/dergimiz.html>
- Şen, Fulya. "Kamu Yönetiminde Halkla İlişkileri Yeniden Düşünmek". *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 16 (30 Haziran 2012), 63-79.
- Şeşen, Elif. "Çevre eğitiminde kamusal halkla ilişkiler ve stk'lar ile işbirliği". *Selçuk İletişim* 9/1 (06 Ağustos 2015), 429-443. <https://doi.org/10.18094/si.62614>
- Tarakcı, Havva Nur. "Kamusal Halkla İlişkilerde Sosyal Medya: Milli Eğitim Bakanlığı'nın Öğretmenlikte Kariyer Basamakları Çalışmasına İlişkin Bir Duygu Analizi Araştırması". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 50 (29 Nisan 2023), 303-320. <https://doi.org/10.52642/susbed.1231033>
- Taslak, Evin Kanar - Taşkıran, Hatun Boztepe. "Kamusal Halkla İlişkiler ve Dijital İletişim Uygulamaları: İstanbul İlçe Belediyeleri Üzerine Bir Araştırma". *İletişim ve Diplomasi* 5 (19 Temmuz 2021), 3-24.
- Weber, Max. *Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology*. Univ of California Press, 1978.
- Yıldırım, Ali - Şimşek, Hasan. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, 12. Basım, 2021.
- Yudarwati, Gregoria A. - Gregory, Anne. "Improving government communication and empowering rural communities: Combining public relations and development communication approaches". *Public Relations Review* 48/3 (01 Eylül 2022), 102200. <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2022.102200>
- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi. *Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi* 112 (09 Kasım 2022).

Extended Abstract

Government public relations serves as a tool that reinforces the legitimacy of administrative authority and strengthens public support in modern public administration today (Şen, 2012). In modern governance, government public relations extends beyond just sharing official information; it includes managing perceptions, promoting transparency, and encouraging active citizen involvement. This change represents a move from hierarchical administrative communication to more participatory and dialogue-based models that focus on accountability and inclusiveness. In this regard, government public relations plays a central role in maintaining communication, trust, and participation processes between the state and society. Today, this field has expanded beyond simple information transfer or public awareness, which are one-way forms of communication. It now acts as a strategic communication activity that promotes social consensus, cultural representation, and democratic participation in various ways.

One notable example of this transformation in Turkey is the Alevi-Bektashi Culture and Cemevi Presidency (ABKCB), established in 2022 within the Ministry of Culture and Tourism (ABKCB, 2025a). This institution, which supports the state's interactions with religious and cultural communities, provides a clear example of public relations efforts with faith-based groups. In the data collection process, the 2024 Corporate Activity Report, news content, and publicly available documents from the Alevi-Bektashi Culture and Cemevi Presidency's website were used in the research. Additionally, in-depth interviews were held with officials from the Mersin Toroslar Cemevi Presidency to collect their opinions and recommendations about the activities conducted by the Presidency. During the interview, perceptions, satisfaction levels, and suggestions for improving the Presidency's activities at the local level were discussed through thematic analysis. Additionally, the data collected from document review was organized using content analysis.

The findings show that the Alevi-Bektashi Culture and Cemevi Presidency employs a public relations strategy (Grunig - Hunt, 1984) rooted in a two-way symmetrical communication model, considering the expectations of its target audience. The institution is establishing a communication approach rooted in dialogue, trust, and mutual understanding with the Alevi-Bektashi community. Besides funding cemevis, the Presidency encourages social participation via activities like youth camps, visits, cultural events, academic projects, international collaborations, cultural works, competitions, and oral history studies. Furthermore, the Hacı Bektaş Veli Commemoration Ceremonies and cultural projects organized by the Presidency enhance the Alevi-Bektashi community's cultural representation and foster a positive public perception.

Findings from the in-depth interview show that the Presidency has created a communication strategy that is responsive to social expectations, inclusive, and transparent. However, it also highlights areas needing improvement, such as the shortcomings of the dede institution in conveying beliefs to younger generations and the lack of coordination within local organizational structures. The research concludes that the Alevi-Bektashi Culture and Cemevi Presidency functions as both an administrative body and a public relations actor, restoring communication between the state and society.

The institution's activities now serve as a strategic tool for building social peace, cultural representation, and trust, extending beyond merely transferring information. The study shows how public relations have become institutionalized in religious and cultural spheres, enriching the literature on how state communication policies influence social inclusion and democratic participation. Future research comparing these practices across institutions and communities would be valuable.